

DE INTERNATIONALE TARWEMARKT VAN 1945 - 1948. EXPORTPRIJZEN EN TELERSPRIJZEN VAN DE GROTE PRODUCENTENLANDEN.

In bijgaande tabellen is zo goed mogelijk getracht een overzicht te geven van de exportprijzen voor tarwe in de Ver. Staten, Canada, Australië en Argentinië van 1945 - 1948, van de prijzen af-boerderij (telersprijzen), alsmede van de omvang van de productie en export. De tabellen zijn niet geheel volledig bij gebrek aan voldoende gegevens. Ter verduidelijking volgen hier eerst enkele toelichtingen.

Verenigde Staten:

In de Ver. Staten moet men voor tarwe achtereenvolgens onderscheiden: (a) de kostprijs op de bedrijven, (b) de prijs, die de boer ontvangt, (c) de zgn. pariteitsprijs en (d) de prijsnotering op de beurs van Chicago.

De kostprijs is over de laatste jaren nog niet nauwkeurig bekend. In 1945 bedroeg hij \$ 1,18 per bushel (d.i. f. 11,54 per 100 kg) en daarna is hij gestegen.

De verkoop door de boeren is vrij. Er heerst geen leveringsplicht aan een regeringsbureau zoals in Canada, Australië en Argentinië. De prijs, die de boer in de Ver. Staten voor zijn tarwe in handen krijgt, staat in verband met de beursnoteringen te Chicago.

Zoals bekend worden voor de landbouwproducten in de Ver. Staten regelmatig pariteitsprijzen berekend. Hiervoor neemt men de gemiddelde prijs van het product uit de jaren 1909 - 1914 en vermenigvuldigt deze met het indexcijfer van de uitgaven van de boer (zowel huishoudelijke als bedrijfsuitgaven), waarbij dezelfde jaren als basis-periode worden genomen. Deze pariteitsprijzen, die we niet mochten verwarren met kostprijzen, fungeren als uitgangspunt voor de landbouwsteunmaatregelen in de Ver. Staten.

Momenteel is aan de boeren een prijs van 90 % van de aldus berekende pariteitsprijs gegarandeerd. Indien de boeren deze prijs bij vrije verkoop niet halen, kunnen zij hun tarwe opslaan en laten verzegelen en ontvangen dan van de Commodity Credit Corporation een voorschot ter hoogte van genoemde prijs. Stijgt de prijs daarna weer, dan kan de boer de tarwe op de vrije markt verkopen en moet het verstrekte voorschot gerestitueerd worden; houdt de prijsdaling evenwel aan, dan behoudt de boer het voorschot, doch de C.C.C. kan dan naar believen over de tarwe beschikken. Dit effectieve systeem van steunregeling zal voorlopig gelden tot eind 1948.

De export in de Ver. Staten moet over de Commodity Credit Corporation lopen. De importlanden kunnen niet zelfstandig in de Ver. Staten tarwe inkopen, doch de C.C.C. doet dit voor hen (bijv. op de beurs van Chicago). Er vindt geen exportsubsidiëring plaats en de beursnoteringen zijn dus een goede indicator voor de hoogte van de exportprijzen. Deze noteringen fungeren bovendien min of meer als wereldmarktprijzen, omdat de Canadese en de Australische Wheat Board er zich in hun exportcontracten door laten leiden.

In tabel 1 geven wij naast elkaar de beursnoteringen, de prijzen af boerderij en de pariteitsprijzen. Het zal blijken, dat de prijzen voor de boer de laatste jaren bijna steeds boven de pariteitsprijzen lagen. In de Ver. Staten kent men niet een van overheidswege vastgestelde telersprijs. Daar de C.C.C. zich bij de uitvoering van de landbouwsteunwetgeving op een percentage van 90 % van de pariteitsprijs baseert, geldt dit percentage echter als een minimumprijsgarantie voor de boeren.

Canada:

In dit land wordt de gehele tarwehandel beheerst door de Canadian Wheat Board. De boeren moeten hun tarwe tegen een van tevoren vastgestelde minimumprijs, de zgn. "guaranteed price" inleveren aan de Wheat Board. Zij ontvangen dan bovendien een "participation certificate". De Wheat Board heeft de export in handen. Direct na de oorlogstelde Canada de exportprijs voor No 1 Northern op \$ 1,55 per bushel, doch in Augustus 1946 werd een nieuwe weg ingeslagen. Met het Verenigd Koninkrijk werd een vierjarig contract afgesloten (de eerste twee jaren zou de prijs voor Engeland \$ 1,55 per bushel zijn), terwijl aan de overige importlanden een prijs berekend werd overeenkomstig die van de Ver. Staten, welke prijs wij wereldmarktprijs zullen noemen.

Het contract met Engeland is inmiddels tenietgedaan door de Internationale Tarwe-overeenkomst.

Het verschil tussen de prijs, die de Wheat Board bij verkoop van de tarwe maakt en de "guaranteed price" aan de boer wordt na verloop van tijd eveneens aan de boeren uitgekeerd op de participation certificates. Thans is de situatie te dien aanzien als volgt: In de afgelopen jaren gold er een bepaalde guaranteed price, die wij in tabel 2 vermelden, doch deze is in April 1948 met terugwerkende kracht tot 1 Augustus 1945 verhoogd tot \$ 1,55 per bushel. Verder is bepaald, dat pas in 1950 de overschotten van de Wheat Board over de vijfjarige periode van 1 Augustus 1945 - 1950 aan de boeren op de "participation certificates" zullen worden uitgekeerd.

In tegenstelling tot de Australische tarwepolitiek vindt er door de Canadian Wheat Board geen reservering voor eventuele moeilijke jaren plaats. Het vorig jaar heeft men een dergelijke reserveringspolitiek wel overwogen, doch tot dusver is ze nog niet ingevoerd. Daar de boeren echter over de laatste jaren de uitkering op de "participation certificates" pas in 1950 ontvangen, vindt er in feite toch wel een zekere reservering plaats. Er worden althans gelden achtergehouden en de mogelijkheid bestaat natuurlijk altijd, dat deze in moeilijke jaren aangesproken zullen worden.

De kostprijs van de Canadese tarwe is niet bekend.

Australië:

Australië voert de volgende tarwepolitiek. De Australian Wheat Board koopt alle tarwe van de boeren op en draagt tevens zorg voor de export. Van regeringswege wordt aan de boeren een minimumprijs gegarandeerd (tegen deze prijs koopt de Wheat Board de tarwe van de boeren in) van het surplus, dat bij export verkregen wordt, komt jaarlijks de helft aan de boeren, terwijl de andere helft in een Wheat Stabilization Fund wordt gestort; dit geschiedt totdat de boeren een bepaalde maximumprijs voor hun tarwe ontvangen hebben (thans sh. 10/7 per bushel = f. 15,59 per 100 kg), daarboven vervallen alle surplussen aan het Fonds. Het is de bedoeling, dat bij daling van de tarweprijs beneden de minimumprijs de boeren uit het Fonds gesteund worden.

De minimum-telersprijs in Australië wordt gebaseerd op de kostprijs van de bedrijven, die onder de gunstigste omstandigheden werken. Hij geeft dus ieder jaar een indicatie van de minimale kostprijs. Bijv. bedraagt de minimum-kostprijs voor oogst 1947 f. 9,35 per 100 kg en de vastgestelde minimum-telersprijs sh. 6/3 per bushel f.o.r. Australische haven (= f. 9,8 per 100 kg).

De Wheat Board noteert in haar exportcontracten prijzen, die bepaald worden door de situatie op de wereldmarkt en dus steeds min of meer samenhangen met de noteringen op de beurs te Chicago.

In Argentinië koopt het I.A.P.I. (Instituto Argentino de Promocion del Intercambio) tegen een vastgestelde prijs alle tarwe van de boeren op. Het I.A.P.I. heeft de export in handen. Na de oorlog hield Argentinië zich in zijn exportcontracten een korte tijd aan de "wereldmarktprijs", doch spoedig noteerde het in zijn handelsverdragen buitengewoon hoge prijzen voor zijn tarwe; Argentinië was geen lid van de International Emergency Food Council en de importlanden waren dus tegenover Argentinië niet gebonden aan hun allocaties van de Noodvoedselraad. (Daar de importlanden dit tegenover de Ver. Staten wel waren, konden de beursnoteringen te Chicago naar beneden afwijken van de Argentijnse exportprijzen).

De Argentijnse exportprijzen zijn twee tot drie maal zo hoog als de vastgestelde prijzen voor de Argentijnse boer. Het voordelig verschil gebruikt de regering voor de financiering van industrialisatieplannen. De telersprijzen liggen sinds 1945 hoger dan de kostprijzen der bedrijven: verliesgevend is de productie voor de boeren dus niet. Zo bedroeg in 1945 de telersprijs 15,- pesos per 100 kg tegenover een kostprijs van 11,95 pesos (= f. 8,01). Latero gegevens over de kostprijzen zijn niet bekend.

Geraadpleegde bronnen voor het samenstellen der tabellen:

1. Gegevens van de afd. Statistiek en Documentatie van de Economische Voorlichtingsdienst.
2. Gegevens verstrekt door het Recbna.
3. Tijdschrift "Landbouwwereldnieuws".

4. Publicatie "Agricultural Prices" (Ver.Staten).
5. Publicatie "Mededelingen van de afd. Documentatie van het Hoofdbedrijfsehap voor Akkerbouwproducten".
6. Publicatie van de F.A.O. "Wheat".

Aangezien de cijfers uit zoveel verschillende bronnen afkomstig zijn, dient men aan de tabellen met de prijzen niet meer waarde toe te kennen dan voor een vergelijkend overzicht bedoeld is.

De koerswaarde van de vreemde valuta's bedraagt:

Ver.Staten:	\$ 1,-	= f. 2,66
Canada:	\$ 1,-	= f. 2,66
Australië:	£ 1/-/-	= f. 8,53
Argentinië:	1 peso	= f. 0,67

's-Gravenhage, 30 Juni 1948.

Samengesteld door
Drs G.Greidanus.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT
de Directeur,
Dr J. Herring.

Tabel 1. VERENIGDE STATEN: BEURSNOTERINGEN, PRIJZEN AF-BOERDERIJ EN PARITEITSPRIJZEN VOOR TARWE.

	Beursnotering Chicago	Prijs af- boerderij (a)	Pariteits- prijs (b)	(a) in % van (b)
	\$ per bushel	\$ per bushel	\$ per bushel	
Juni 1945	1,76	1,50	1,53	98
Sept. 1945	1,67	1,45	n.b.	-
Dec. 1945	1,80 $\frac{1}{2}$	1,54	n.b.	-
Maart 1946	1,83 $\frac{1}{2}$	1,58	1,59	99
Juni 1946	1,98 $\frac{1}{2}$	1,74	1,66	105
Sept. 1946	1,97	1,79	1,77	101
Dec. 1946	2,14	1,93	1,87	103
Maart 1947	2,44 $\frac{1}{2}$	2,44	2,01	122
Juni 1947	2,12 $\frac{1}{2}$	2,18	2,04	107
Sept. 1947	2,82	2,43	2,10	116
Dec. 1947	3,10	2,79	2,17	129
Maart 1948	2,48	2,21	2,18	101

Opm.: Om een indruk van deze prijzen te krijgen in guldens per 100 kg, zij vermeld, dat bij benadering \$ 1,- per bushel gelijk staat met f. 10,- per 100 kg.

n.b. = niet bekend.

EXPORTPRIJZEN EN PRIJZEN AF-BOERDERIJ VAN TARWE IN DE GROTE PRODUCTIEMARKTEN
(OMGEREKEND IN GULDENS PER 100 KG).

Tabel 3.

Ver. Staten	Canada	Australië	Argentinië
Beursprijs Chicago	Exportprijs	Exportprijs	Exportprijs
	Minimum telersprijs	Minimum telersprijs	Telersprijs
Juni 1945 17,21 Sept. 1945 16,33 Dec. 1945 17,65 Maart 1946 17,95 Juni 1946 19,41 Sept. 1946 19,27 Dec. 1946 20,93 Maart 1947 23,91 Juni 1947 20,78 Sept. 1947 27,58 Dec. 1947 30,32 Maart 1948 24,25	Oogst 1945 13,76 Oogst 1946 Oogst 1947 Oogst 1948	Oogst 1945 15,16 Oogst 1946 21,42 Oogst 1947 26,66 - Oogst 1948 32,14	Oogst 1945 15,65 Oogst 1946 6,66-8,10 3) Oogst 1947 2,80 Oogst 1948 40,20 (max.) Oogst 1949 12,06 en 13,40 7)
	Minimum telersprijs 11,30 1) 13,20 2)	Minimum telersprijs n.b. 4)	Minimum telersprijs 10,55 5) "wereldmarkt- prijs" 25,45 en 30,15 10,05 en 11,39 6)

- 1) Deze prijs werd een jaar later met terugwerkende kracht over oogst 1945 verhoogd tot f. 13,20 / 100 kg. Zie ook volgende noot.
- 2) In April 1948 werden deze prijzen met terugwerkende kracht tot 1 Aug. 1945 verhoogd tot f. 15,16 per 100 kg.
- 3) Inclusief de uitkering achteraf ontvingen de boeren dit oogstjaar in totaal f. 11,57 per 100 kg.
- 4) Inclusief de uitkering achteraf ontvingen de boeren dit oogstjaar in totaal f. 12,15 / 100 kg.
- 5) Met een bonus van f. 3,35 indien binnen 30 dagen geleverd.
- 6) Tot een hoeveelheid van 300 ton f. 11,39, daarboven f. 10,05.
- 7) Bij inlevering tot 31 Juli 1948 f. 13,40, daarna f. 12,06.

Tabel 4.

TARWEPRODUCTIE VAN DE VIER VOORNAAMSTE PRODUCTIELANDEN (x 1.000.000 ton).

	1935-'39 gemiddelde	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
Ver.Staten	20,7	22,1	25,7	26,5	22,9	29,2	30,2	31,5	37,1
Canada	8,5	14,7	8,6	15,2	7,7	11,4	8,7	11,5	9,8
Australië	4,6	2,2	4,6	4,3	3,0	1,4	3,9	3,2	6,1
Argentinië	6,0	8,2	6,5	6,4	6,8	4,1	3,9	5,6	6,0

x) schatting.

Tabel 5.

TARWE-EXPORTEN VAN DE VIER VOORNAAMSTE PRODUCTIELANDEN. (x 1.000.000 ton).

	1935-'39 gemiddelde	1940/'41	1941/'42	1942/'43	1943/ '44	1944/ '45	1945/ '46	1946/ '47	1947/ '48 schat
Ver.Staten	1,1	0,8	0,8	0,9	-1,9 ^{F)}	3,0	10,6	10,9	13,6
Canada	4,7	6,3	6,2	5,9	9,4	9,3	9,3	6,6	5,2
Australië	2,9	2,1	1,1	1,0	1,8	1,5	1,1	1,3	3,3
Argentinië	3,3	2,6	2,3	1,9	2,4	2,8	1,9	1,7	2,9

x) In dit jaar hadden de Ver. Staten een tarwe-import !

N.B. De Verenigde Staten waren vóór de oorlog het kleinste exportland en thans verreweg het grootste.